

Februarski podatki o industrijski proizvodnji in izvozu slabši od pričakovanj

Od 3. do 9. aprila 2021

En delovni dan manj poslabšal izkupiček v industriji

Februarski podatki o **industrijski proizvodnji** in **blagovnem izvozu** so nas nekoliko razočarali. V predelovalnih dejavnostih je bila industrijska proizvodnja medletno nižja za 1,6 %, v prvih dveh mesecih je bila tako nespremenjena (0,1 %). Po 1,8-odstotni rasti v januarju smo pričakovali 2-odstotno rast, ki pa je vsaj po prvi objavi podatkov izostala. Nekoliko bolj podroben vpogled v sektorska gibanja pokaže, da je upadla predvsem proizvodnja v visokotehnološki (-9,4 %) in nizkotehnološki dejavnosti (-1,9 %). V prvi skupini dejavnosti je to posledica nižje proizvodnje v farmacevtski dejavnosti (podatki so sicer zaupni, vendar ta dejavnost predstavlja večji del visokotehnoloških dejavnosti). Pri nizkotehnološki dejavnosti je padec posledica prenosa dela proizvodnje večjega podjetja v usnjarski industriji (za kupce v avtomobilski industriji), delno tudi v proizvodnji oblačil. Visoke (nepričakovane) padce v poslovanju so v februarju beležili v dejavnosti proizvodnje papirja (-15 %), nekovinskih mineralnih izdelkov (-16 %), motornih vozil (-10 %) in drugih vozil in plovil (-11 %). V proizvodnji kemikalij, kemičnih izdelkov, gum in plastičnih mas je bila rast višja (7-9 %), upočasnila pa se je v proizvodnji elektronskih in optičnih izdelkov (3,6 %) ter električnih naprav (4,7 %), kar po naši oceni izvira tudi iz slabše dosegljivosti vhodnih izdelkov (polprevodniki, druge komponente).

Po šibkem januarju (izvoz je upadel za 2,8 % medletno) se je februarja **izvoz blaga** kljub enemu delovnemu dnevju manj (v februarju 2021: 19 delovnih dni in v februarju 2020: 20 delovnih dni) okreplil (+2,6 %), vendar manj od naših pričakovanj (+4,0 %). Izvoz v države članice EU je bil medletno še nižji za 2,7 %, v države nečlanice EU pa je bil višji za 14,7 %.

Trg dela vse krepkejši

Zavod RS za zaposlovanje je v torek (6. 4.) objavil **uradne podatke o številu registrirano brezposelnih v mesecu marcu**. Ob koncu meseca je njihovo število znašalo 82.600, kar je bilo 6 % več kot marca 2020. Kljub temu to predstavlja izdatno izboljšanje, saj je bilo še v januarju in februarju njihovo število medletno višje za 15 oz. za 14 %. Število brezposelnih sestavljajo vsi tisti, ki so že bili v tem statusu v preteklosti in so ga zadržali, ter tisti, ki so se na zavod prijavi, zmanjšano za tiste, ki so se odjavili. V marcu je bil medletno nižji predvsem priliv (-42 %), medtem ko je bila rast odliva (+34 %) visoka. 80 % odjavljenih je našlo zaposlitev, 20 % se jih je odjavilo iz drugih razlogov (najpogosteje upokojitve). Do 7. aprila je število registrirano brezposelnih dodatno še upadlo, na 81.600 oseb. Po ocenah Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS naj bi bilo maja na čakanju na delo okoli 45.000 zaposlenih (5 % vseh), zato pozivamo Vlado, da ta ukrep s sklepom podaljša.

Presežna umrljivost februarja celo negativna

V Sloveniji se je v februarju 2021 po začasnih podatkih rodilo 1.297 **otrok**, kar je 27 ali 2 % manj kot v februarju 2020. V istem obdobju je **umrlo** 1.848 prebivalcev Slovenije, to je 41 ali 2,2 % manj kot v februarju 2020. Presežna umrljivost je bila tako po več mesecih visokih vrednosti februarja negativna (-0,9 %). To pomeni, da je v omenjenem obdobju umrlo za 0,9 % prebivalcev manj kot povprečno v enakem obdobju v letih 2015–2019. V prvih treh tednih marca 2021 je umrlo 1.305 prebivalcev Slovenije, kar je bilo 1 % več kot lani v tem obdobju (1.291). Na osnovi teh podatkov lahko trdimo, da se je umrljivost prebivalstva zmanjšala, tako zaradi boljšega obvladovanja zapletov pri COVID-19 epidemiji kot verjetno manjše pojavnosti drugih nalezljivih bolezni med starejšim prebivalstvom.

Marčevske prve registracije vozil hitro navzgor

Marca 2021 je bilo **prvič registriranih** 7.067 novih **avtomobilov**, kar je 46 % več kot februarja in 157,6 % več kot v enakem obdobju lani, ko so avtosalonci zaradi prvega vala epidemije morali zapreti vrata. V prvih treh mesecih 2021 je bilo registriranih 16.291 novih avtomobilov, kar je bilo za 12,3 % več kot v prvem trimesečju lani. Poznavalci v industriji menijo, da je rast posledica višje prodaje pravnim osebam in enodnevnih registracij, medtem ko je trg fizičnih oseb še v zaostanku za 7 %, kar je posledica tudi zapoznelih dobav in omejitev v proizvodnji.

Aktualni podatki o stanju v gospodarstvu v skladu s pričakovanji

Poraba električne energije je bila v četrtem tednu marca medletno večja za 5 % (v 3. za 2 %), v primerjavi z enakim tednom predkriznega leta 2019 pa je bila nespremenjena. Razloge za takšna gibanja pripisujemo zlasti učinku osnove - ponovni sprostitvi ukrepov v obalno-kraški regiji in odprtju teras gostinskih lokalov še v primorsko-notranjski regiji.

Promet **tovornih vozil na slovenskih avtocestah** je bil v četrtem tednu marca medletno večji za 81 %, v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019 pa za 5 %. Med 22. in 28. marcem je bil promet domačih vozil medletno večji za 34 %, promet tujih pa za 138 %. Promet tovornih vozil je bil glede na primerljivi teden v letu 2019 nekoliko večji (pri domačih za 8 %, pri tujih pa za 3 %). Vir: UMAR

Februarski podatki o kreditiranju gospodarstva šibki

Na področju kreditiranja so bila februarja gibanja podobna predhodnim mesecem. **Skupna posojila nebančnemu sektorju** so bila medletno nižja za 1 %. Šibko ostaja predvsem kreditiranje podjetij, kjer se je upad obsega posojil februarja dodatno poglobil (-2,8 %). Pri kreditiranju prebivalstva se je **obseg stanovanjskih posojil** februarja medletno nadalje povečal (3,8 %), medtem ko se je **obseg potrošniških posojil** še nekoliko zmanjšal (-8,3 %). Preliminarni podatki za marec sicer kažejo okrog 50-odstotno rast tako novoodobrenih stanovanjskih kot novoodobrenih potrošniških posojil glede na mesečno povprečje v letu pred tem. K temu je prispeval učinek osnove oz. zaprtje gospodarstva v spomladanskih mesecih 2020. **Rast vlog gospodinjstev** se je februarja medletno zvišala na 12,5 %, nadpovprečna pa ostaja tudi **rast vlog podjetij**, ki je znašala 19,6 %. K skupnemu letošnjemu povečanju vlog (610 mio EUR) so prispevale predvsem vloge gospodinjstev (622 mio EUR). Vir: Banka Slovenije.

Visok primanjkljaj predvsem posledica izrednih ukrepov

Primanjkljaj državnega proračuna je po začasnih podatkih v prvih treh mesecih 2021 znašal 1,3 milijarde EUR, kar je skoraj polovica predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021. **Brez neposrednega učinka COVID ukrepov** bi primanjkljaj v prvih treh mesecih znašal 432 mio EUR. Občutnejši primanjkljaj v prvem četrtletju je sicer običajen predvsem zaradi zapadlosti plačila obresti na državni dolg, a je bil v prvih treh mesecih letos okoli dvakrat večji kot v enakem obdobju lani. V prvih treh mesecih 2021 je skupni neposredni učinek COVID ukrepov znašal 869 mio EUR, od tega večina na odhodkovni strani (854 mio EUR). Ukrepi za ohranjanje delovnih mest so predstavljali tretjino neposrednega učinka (300 mio EUR), ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev podobno (290 mio EUR), ukrepi za zagotavljanje likvidnosti pa dobro četrtno (230 mio EUR). Znotraj zadnje skupine je izstopal pomen povračila fiksnih stroškov v višini 200 milijonov EUR.

Skupni neposredni učinek COVID ukrepov od marca 2020 do marca 2021 znaša 3,3 milijarde EUR (6,9 % BDP), skupni obseg z upoštevanjem potencialnega učinka na rezultate državnega proračuna iz naslova poroštev, likvidnostnih kreditov in odlogov plačil kreditnih obveznosti pa 3,8 milijarde EUR. V ukrepe za ohranjanje delovnih mest je bilo po začasnih podatkih januarja 2021 vključenih 55.500 zaposlenih oziroma 7,1 % vseh zaposlenih, kar je najmanj od začetka drugega vala epidemije oktobra lani. Temeljni dohodek za mesec januar je prejelo 31.500 oziroma okoli 40 % vseh samozaposlenih. Vir: Fiskalni svet.

Cepilni optimizem na vrhuncu v ZDA

Aktualno **ameriško razpoloženje v storitvah in industriji** je rekordno visoko. Proizvodnji indikator je bil najvišji po letu 1984 in v marcu je v ZDA nastal 1 milijon več delovnih mest. Okoli tretjina teh je nastala v sektorju gostinstva oz. turizma. V storitvah pa razpoloženje še nikoli ni bilo višje, kar izvira iz večanja precepljenosti domače populacije in visoke rasti domačega letalskega prometa. Vsak dan se število cepljenih Američanov poveča za 3 milijone (Američanov je skupaj 330 milijonov). Jenet Yellen, aktualna sekretarka ameriške zakladnice (primerljivo z ministrom za finance) in bivša guvernerka FED (2014-2018), je podprla Bidnov predlog o uvedbi minimalnega davka na dohodke pravnih oseb in napovedala, da bodo v ta namen ZDA pristale na mednarodno sodelovanje. Običajno to pomeni, da odločitev ni sprejeta v manj kot 2-3 letih.

Svetovni denarni sklad (IMF) je pričakovano »popravlil« napovedi

Podobno kot OECD je tudi **IMF** dvignil svoje relativno previdne obete (zadnji so bili iz januarja 2021) ter svetovnemu gospodarstvu napovedal 6-odstotno rast BDP. Ključni razlog za dvig pričakovanj leži v veliki fiskalni podpori gospodarstvu, načrtovanem hitrem cepljenju v ZDA in drugod v 2. polovici 2021 in prilagoditvi gospodarstva novim razmeram. Ob tem ne gre spregledati, da so bili za leto 2020 pri Svetovnem denarnem skladu preveč pesimistični in je BDP dejansko upadel za 1,1 odstotne točke manj kot so predvideli. To na prvi pogled zveni malo, znaša pa ta razlika 20-kratnik slovenskega BDP.

Potreba po skrajšanem delovnem času v Nemčiji upada

Nemški IFO ocenjuje, da je bilo marca na skrajšanem delovnem času v Nemčiji 2,7 milijona zaposlenih (2,9 milijona v februarju) oz. 8 % vseh. Zmanjšal se je predvsem v industriji (s 494 na 436.000 ljudi oz. na 6,3 % vseh). Kljub znižanju teh potreb v sektorju

gostinstva in turizma ta delež v tej dejavnosti ostaja visok (polovica vseh zaposlenih), visok je še v trgovini (16 % vseh v sektorju oz. 718.000).

Nemški avtomobilisti brez velikih načrtov o novem zaposlovanju

Nemški sestavljavci osebnih vozil in dobavitelji so svoj marčevski poslovni položaj (7,9) ocenili kot precej boljšega kot v februarju (0,4). Stopnja naročil se je povečala, izvozna pričakovanja prav tako, medtem ko so se pričakovanja o prihodnosti nekoliko poslabšala, vendar ostajajo znatno pozitivna. Kljub rasti poslovanja pa naj se zaposlovanje v avtomobilski industriji ne bi povečalo, predvsem zaradi strukturnih sprememb, s katerimi se sooča tudi nemška avtomobilska industrija.

Carinske vojne morda še niso povsem končane

Predstavnica ameriške pogajalske skupine za trgovino je ocenila, da bi lahko ZDA sprejele uvedbo 25 % **carin na proizvode določenih evropskih držav**, v kolikor bodo te uvedle davek na digitalne storitve, katerega plačnik bi bile pretežno ameriške multinacionalke. O uvedbi tega davka razmišljajo v Avstriji, Italiji, Španiji ter v Združenem kraljestvu. Carine bi lahko bile uvedene na proizvode teh držav, in sicer na izdelke iz bakra, stekle izdelke, vezja, oblačila, torbice ter kozmetiko. Pretekli mesec naj bi se sicer ZDA zavezale, da se bodo o digitalnem davku pogovarjale na nivoju OECD.

Brezposelnost v območju evra stabilna

Stopnja anketne brezposelnosti v območju evra se je februarja ohranila na podobni ravni kot januarja (rahla revizija za naveden mesec, z 8,2 na 8,3 %). To dokazuje, da drug val ni bistveno spremenil situacije na trgu dela. Brezposelnost je tako le nekoliko nad predkrizno ravno, medtem ko naj bi dogovorjena rast plač v 2021 bila nižja kot v 2019. Kazalci pričakovanega zaposlovanja se izboljšujejo pri ključnih evropskih državah od marca naprej, vendar inflacijskih pritiskov s trga dela ni pričakovati. Sheme za podporo trgu dela ohranjajo okoli 5 % delovnih mest, odprto pa je vprašanje, kaj bo prineslo odpiranje gospodarstva ter počasna ukinitvev teh shem. Verjetnejši scenarij je njihovo preoblikovanje.

Dogodki v naslednjem tednu: februarske izplačane plače v Sloveniji in kitajski BDP

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen/opis
12. 4. 2021, ponedeljek	Prodaja na drobno, EU-27, februar 2021	Eurostat	Prodaja na drobno v februarju v državah EU-27 po ključnih skupinah trgovine
12. 4. 2021, ponedeljek	Cene uvoženih industrijskih proizvodov, EU-27, februar 2021	Eurostat	Mesečna sprememba cen uvoženega industrijskega blaga po ključnih skupinah industrijskih izdelkov
13. 4. 2021, torek	Plačilna bilanca, februar 2021, Slovenija	Banka Slovenije	Mesečni podatki o uvozu in izvozu storitev
14. 4. 2021, sreda	Cestni blagovni prevoz, 4. četrletje 2020, Slovenija	Statistični urad RS	Količine prepeljanega blaga, opravljeni tonski kilometri in prevoženi kilometri
14. 4. 2021, sreda	Industrijska proizvodnja, EU-27, februar 2021	Eurostat	Industrijska proizvodnja v rudarstvu, predelovalnih dejavnostih in energetiki
15. 4. 2021, četrtek	Transport, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Podatki o gibanjih števila potnikov, tovora in opravljenih kilometrov v cestnem, železniškem, letalskem in pristaniškem prometu
15. 4. 2021, četrtek	Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Gibanje gradbenih del po različnih tipih gradnje: zgradbe in gradbeno inženirski objekti
15. 4. 2021, četrtek	Prodaja na drobno, ZDA, marec 2021	Commerce Department	Prodaja na drobno v ZDA po ključnih skupinah trgovine
15. 4. 2021, četrtek	Prva ocena BDP, Kitajska, 1. četrletje 2021	National Bureau of Statistics of China	Gibanje BDP v 1. četrletju v največjem azijskem gospodarstvu
15. 4. 2021, četrtek	Plače zaposlenih pri pravnih osebah, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Povprečne bruto in neto plače zaposlenih pri pravnih osebah
16. 4. 2021, petek	Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, februar 2021	Statistični urad RS	Gibanje zaposlenih in samozaposlenih

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

16. 4. 2021, petek	Indikator potrošniškega zaupanja, ZDA, april 2021	Univerza v Michiganu	Anketni kazalec o razpoložanju v ameriških gospodinjstvih
16. 4. 2021, petek	Uvoz in izvoz blaga, EU-27, februar 2021	Eurostat	Gibanje trgovinske menjave EU s svetov ter med državami EU

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Izvoz storitev, Slovenija, feb. 21/feb. 20	-27,0 %	-22,0 %	3
Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, feb. 21/feb. 20	+4,2 %	+3,0 %	5
Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, feb. 21/feb. 20	-1,5 %	-1,4 %	2